

Appendix 1. Bronnenlijst voor indicatoren van de Brede Welvaartsindicator

BWI dimensie	Indicatoren	Bronnen
Inkommen	Gemiddeld reëel loon	1820-1983: ClioInfra, zie https://hdl.handle.net/10622/QK8VRF 1983–2010: CBS. <i>111 jaar statistiek in tijdreeksen, 1899-2010.</i> 2010-2020: CBS. <i>Kerngegevens sectoren; nationale rekeningen</i> , zie https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/84097NED/table
Onderwijs	Gemiddeld aantal jaren onderwijs	1820-2010: ClioInfra, zie https://hdl.handle.net/10622/KCBMKI 2010-2020: eigen berekeningen op basis van CBS. <i>Bevolking; hoogstbehaald onderwijsniveau en -richting</i> , zie https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/82816ned/table?dl=9A47
Veiligheid	Aantal moorden per hoofd van bevolking	1820-1850: Spierenburg, P. (1993). “Lange termijn trends in doodslag Theoretische overdenkingen en Nederlands bewijsmateriaal, 15de-20ste eeuw”. <i>Amsterdams Sociologisch Tijdschrift</i> , 20 (1), 66-106. 1850-1900: Franke, H. (1991). ”Gewelds-criminaliteit in Nederland: een historisch-sociologische analyse.” <i>Amsterdams Sociologisch Tijdschrift</i> , 18 (3), 13-45. 1900–2010: CBS. <i>111 jaar statistiek in tijdreeksen, 1899-2010.</i> 2010-2020: CBS. <i>Overledenen, moord en doodslag, pleeglocatie Nederland</i> , zie https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/84726NED/table?dl=4C8DD
Subjectief welzijn	Aantal zelfmoorden per hoofd van bevolking	1820-1900: eigen berekeningen op basis van de database Amsterdamse Doodsoorzaken 1854-1940, samengesteld in het kader van het project <i>Lifting the burden of disease. The modernisation of health in the Netherlands: Amsterdam 1854-1940</i> o.l.v. prof. dr. Angelique Janssens (Radboud Universiteit) 1900–2010: CBS. <i>111 jaar statistiek in tijdreeksen, 1899-2010.</i> 2010-2020: CBS. <i>Overledenen; zelfdoding (inwoners), diverse kenmerken</i> , zie https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/7022gza/table?dl=43B58
Milieu	SO2 emissies	1820-2008: ClioInfra, zie https://hdl.handle.net/10622/IRT0YU 2008-2020: CBS. <i>Emissies naar lucht op Nederlands grondgebied; totalen</i> , zie https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/37221/table?dl=4A9F6

	Biodiversiteitsindex	1900-2020: van Goethem, T. en van Zanden, J. L. (2019). Economic Development and Biodiversity. <i>CEPR Discussion Papers</i> , DP13544.
Werk	Werkloosheidsgraad	1820-2010: CBS. <i>Twee eeuwen beroepsbevolking</i> . 2010-2020: CBS. <i>Arbeidsdeelname en werkloosheid per maand</i> , zie https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/80590NED/table?dl=4C6EE
Sociale contacten	Kerkbezoek	1820-2020: CBS. <i>Kerkelijke gezinde en kerkbezoek</i> , zie https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/37944/table?dl=242AA
	Aantal verenigingen per hoofd van bevolking	1855-1900: eigen berekeningen op basis van de database <i>Erkende verenigingen, 1855-1903</i> , samengesteld in het kader van het project <i>Erkende verenigingen</i> door Milja van Tielhof (Huygens Instituut) 1900-2020: eigen berekeningen op basis van het aantal verenigingen opgelist in de <i>Pyttersen's Nederlandse Almanak</i>
	Organisatiegraad (vakbonden)	1820-1910: eigen berekeningen op basis van Harmsen, G. en Reinalda, B. (1975). <i>Voor de bevrijding van de arbeid</i> . Nijmegen, Socialistische Uitgeverij Nijmegen. 1910-2010: eigen berekeningen op basis van CBS. <i>111 jaar statistiek in tijdreeksen, 1899-2010</i> . 2010-2020: CBS. <i>Leden van vakverenigingen; geslacht en leeftijd</i> , zie https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/80598ned/table?dl=35282
Gezondheid	Gemiddelde levensverwachting	1820-1850: van Leeuwen, M. H. en van Oeppen, J. E. (1993). "Reconstructing the demographic regime of Amsterdam 1681-1920". <i>Economic and social history in the Netherlands</i> , 5, 61-102. 1850-2010: ClioInfra, zie https://hdl.handle.net/10622/LKYT53 2010-2020: CBS. <i>Levensverwachting</i> , zie https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/37360ned/table?dl=3ABEF
	Lengte	1820-2010: ClioInfra, zie https://hdl.handle.net/10622/IAEKLA 2010-2020: CBS. <i>Lengte en gewicht van personen, ondergewicht en overgewicht; vanaf 1981</i> , zie: https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/81565NED/table?dl=36A6E
Maatschappelijke betrokkenheid	Aandeel van de volwassen bevolking dat een stem uitbracht bij de verkiezingen	1820-2000: eigen berekeningen op basis van ClioInfra, zie: https://hdl.handle.net/10622/UOKWUF

		2000-2020: eigen berekeningen op basis van CBS. <i>Verkiezingen; Historische uitslagen Tweede Kamer</i> , zie: https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/37278/table?dl=909F
Balans tussen werk en privé	Aantal gewerkte uren per jaar	1820-2000: eigen berekeningen op basis van De Koning, J. (2016). "The reduction of life hours of work since 1850". <i>EUR SEOR Studies in Social History No. 2016/1</i> , 1-42. en Huberman, M. en Minns, C. (2007). "The times they are not changin': days and hours of work in Old and New Worlds, 1870–2000." <i>Explorations in Economic History</i> , 44 (4), 538-567. 2000-2020: eigen berekeningen op basis van CBS. <i>Werkzame beroepsbevolking; arbeidsduur</i> , zie: https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/82647NED/table?dl=4C8DE
Wonen	Aantal m ² woonruimte per inwoner	1820-1940: eigen berekeningen op basis van Van der Schaaf (1986). <i>De huisvestingssituatie in Nederland, 1900-1982: volkshuisvesting in theorie en praktijk</i> . Delft, Delftse Universitaire Pers. 1940-2010: eigen berekeningen op basis van CBS. <i>111 jaar statistiek in tijdsreeksen, 1899-2010</i> . 2010-2020: eigen berekeningen op basis van CBS. <i>Voorraad woningen; eigendom, type verhuurder, bewoning, regio</i> , zie: https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/82900NED/table?dl=2AA82

Appendix 2. Genormaliseerde indices voor de dimensies van de Brede Welvaarstindicator

	Inkommen	Onderwijs	Veiligheid	Subjecief welzijn	Milieu	Werk	Sociale contacten
1820	0.70	0.15	0.44	0.86	0.80	0.91	0.38
1825	0.73	0.15	0.50	0.86	0.80	0.89	0.38
1830	0.68	0.15	0.57	0.86	0.80	0.91	0.38
1835	0.69	0.16	0.63	0.86	0.80	0.90	0.38
1840	0.67	0.18	0.70	0.86	0.79	0.89	0.38
1845	0.67	0.20	0.76	0.86	0.79	0.88	0.38
1850	0.67	0.22	0.83	0.86	0.79	0.86	0.38
1855	0.65	0.26	0.82	0.86	0.78	0.89	0.38
1860	0.66	0.29	0.76	0.86	0.78	0.90	0.39
1865	0.66	0.33	0.78	0.86	0.78	0.89	0.40
1870	0.67	0.37	0.79	0.86	0.78	0.90	0.41
1875	0.68	0.38	0.81	0.86	0.78	0.93	0.41
1880	0.68	0.39	0.73	0.86	0.77	0.93	0.44
1885	0.69	0.39	0.75	0.86	0.77	0.92	0.43
1890	0.68	0.40	0.75	0.86	0.76	0.92	0.44
1895	0.72	0.40	0.82	0.86	0.76	0.91	0.46
1900	0.72	0.41	0.82	0.86	0.75	0.91	0.49
1905	0.74	0.42	0.84	0.84	0.74	0.94	0.51
1910	0.75	0.43	0.85	0.86	0.72	0.93	0.52
1915	0.75	0.44	0.87	0.88	0.72	0.91	0.55
1920	0.75	0.45	0.87	0.86	0.71	0.94	0.68
1925	0.75	0.46	0.89	0.88	0.69	0.88	0.60
1930	0.75	0.47	0.89	0.86	0.67	0.89	0.64
1935	0.78	0.48	0.90	0.87	0.68	0.61	0.71
1940	0.76	0.50	0.74	0.80	0.69	0.77	0.72
1945	0.73	0.51	0.31	0.82	0.71	0.94	0.54
1950	0.70	0.52	0.92	0.90	0.63	0.96	0.79
1955	0.74	0.55	0.91	0.89	0.59	0.97	0.82
1960	0.73	0.59	0.91	0.88	0.55	0.98	0.82
1965	0.71	0.63	0.90	0.87	0.50	0.98	0.76
1970	0.75	0.66	0.90	0.85	0.47	0.97	0.67
1975	0.77	0.70	0.92	0.84	0.47	0.91	0.69
1980	0.79	0.74	0.93	0.82	0.47	0.89	0.72
1985	0.82	0.76	0.94	0.80	0.51	0.78	0.64
1990	0.84	0.78	0.94	0.82	0.53	0.85	0.59
1995	0.87	0.81	0.95	0.84	0.55	0.82	0.58
2000	0.90	0.83	0.95	0.84	0.56	0.92	0.54
2005	0.92	0.84	0.95	0.84	0.60	0.86	0.52
2010	0.94	0.85	0.96	0.84	0.55	0.89	0.46
2015	0.95	0.86	0.97	0.82	0.57	0.85	0.42
2020	0.96	0.87	0.97	0.82	0.58	0.93	0.39

	Gezondheid	Maats. betrok.	Balans werk-pri.	Wonen		BWI	BBP per hoofd
1820	0.32	0.00	0.11	0.67		0.51	0.41
1825	0.32	0.00	0.11	0.67		0.52	0.42
1830	0.31	0.00	0.11	0.67		0.52	0.42
1835	0.33	0.00	0.11	0.66		0.53	0.44
1840	0.34	0.00	0.11	0.65		0.53	0.45
1845	0.36	0.00	0.11	0.64		0.54	0.44
1850	0.38	0.01	0.11	0.64		0.55	0.46
1855	0.35	0.01	0.16	0.64		0.55	0.46
1860	0.37	0.01	0.20	0.65		0.56	0.46
1865	0.37	0.01	0.25	0.65		0.57	0.47
1870	0.38	0.03	0.26	0.66		0.58	0.49
1875	0.40	0.03	0.28	0.66		0.59	0.49
1880	0.43	0.03	0.30	0.66		0.59	0.50
1885	0.45	0.03	0.31	0.65		0.60	0.52
1890	0.47	0.07	0.33	0.64		0.60	0.51
1895	0.50	0.05	0.34	0.64		0.61	0.52
1900	0.52	0.11	0.36	0.64		0.62	0.52
1905	0.56	0.14	0.37	0.65		0.64	0.54
1910	0.59	0.14	0.39	0.65		0.64	0.55
1915	0.62	0.17	0.40	0.63		0.65	0.55
1920	0.63	0.27	0.48	0.63		0.68	0.57
1925	0.67	0.56	0.55	0.66		0.71	0.60
1930	0.69	0.59	0.63	0.70		0.72	0.62
1935	0.72	0.61	0.62	0.72		0.72	0.60
1940	0.74	0.00	0.62	0.72		0.67	0.59
1945	0.68	0.00	0.61	0.69		0.63	0.48
1950	0.80	0.68	0.60	0.67		0.76	0.63
1955	0.84	0.69	0.63	0.70		0.77	0.67
1960	0.87	0.71	0.65	0.74		0.78	0.69
1965	0.87	0.70	0.67	0.77		0.78	0.72
1970	0.87	0.74	0.69	0.81		0.78	0.76
1975	0.88	0.75	0.74	0.86		0.79	0.78
1980	0.89	0.81	0.79	0.88		0.80	0.80
1985	0.91	0.78	0.86	0.91		0.81	0.81
1990	0.92	0.81	0.93	0.93		0.83	0.83
1995	0.94	0.79	0.94	0.94		0.83	0.84
2000	0.96	0.74	0.94	0.95		0.85	0.88
2005	0.97	0.78	0.98	0.96		0.85	0.88
2010	0.98	0.73	1.00	0.97		0.84	0.89
2015	0.99	0.77	1.00	0.98		0.84	0.90
2020	0.99	0.80	1.00	0.98		0.86	0.92

Appendix 3. Historische minima/maxima, gebruikt om observaties te normaliseren

BWI dimensie	Indicatoren	Min.	Max.	Beschrijving
Inkommen	Gemiddeld reëel loon	0.03	361.27	Minimum en maximum zoals in ClioInfra (respectievelijk Zweden in 1951 en Denemarken in 2007), zie https://hdl.handle.net/10622/QK8VRF
Onderwijs	Gemiddeld aantal jaren onderwijs	0.01	13.60	Minimum en maximum zoals in ClioInfra (respectievelijk Angelo in 1870 en Verenigde Staten in 2010), zie https://hdl.handle.net/10622/KCBMKI
Veiligheid	Aantal moorden per hoofd van bevolking	0.00	0.04	Minimum en maximum zoals in ClioInfra (respectievelijk Belize in 1981 en Guatemaala in 1981), zie https://hdl.handle.net/10622/FMI6L9
Subjectief welzijn	Aantal zelfmoorden per hoofd van bevolking	0.00	0.0006	Theoretisch minimum; maximum zoals in: <i>Global burden of disease collaborative network: global burden of disease study 2017</i> (Groenland in 2017)
Milieu	SO2 emissies	0.0001	0.43	Minimum en maximum zoals in ClioInfra (respectievelijk Singapore in 1950 en Brunei in 1940), zie https://hdl.handle.net/10622/IRT0YU
	Biodiversiteitsindex	0.00	1.00	Theoretisch minimum/maximun
Werk	Werkloosheidsgraad	0.001	0.44	Minimum en maximum zoals in International Labour Organization. “SDG indicator 8.5.2. – Unemployment rate Annual”, ILOSTAT database (respectievelijk Qatar in 2017 en Lesotho in 1988)
Sociale contacten	Kerkbezoek	0.00	1.00	Theoretisch minimum/maximun
	Aantal verenigingen per hoofd van bevolking	0.00	1.00	Theoretisch minimum/maximun
	Organisatiegraad (vakbonden)	0.00	1.00	Theoretisch minimum/maximun
Gezondheid	Gemiddelde levensverwachting	14.49	83.09	Minimum en maximum zoals in ClioInfra (respectievelijk Cambodja in 1973 en Japan in 2009), zie https://hdl.handle.net/10622/LKYT53
	Lengte	152.36	186.30	Minimum en maximum zoals in ClioInfra (respectievelijk Papoea-Nieuw-Guinea in 1880 en Nederland in 2020), zie https://hdl.handle.net/10622/IAEKLA
Maatschappelijke betrokkenheid	Aandeel van de volwassen bevolking dat een stem uitbracht bij de verkiezingen	0.00	0.74	Theoretisch minimum; maximum zoals in ClioInfra (Bulgarije in 1988), zie https://hdl.handle.net/10622/UOKWUF
Balans tussen werk en privé	Aantal gewerkte uren per jaar	1410	4004	Minimum en maximum zoals in Huberman, M. en Minns, C. (2007). “The times they are not changin’: days and hours of work in Old and New Worlds, 1870–2000.” <i>Explorations in Economic</i>

				<i>History</i> , 44 (4), 538-567 (Nederland in 2012 en België in 1870)
Wonen	Aantal m ² woonruimte per inwoner	6.2	84.0	Minimum en maximum zoals in Ellsworth-Krebs, K. (2020). “Implications of declining household sizes and expectations of home comfort for domestic energy demand.” <i>Nature Energy</i> , 5, 20–25 (respectievelijk Hong Kong in 1988 en Australië in 2009),